

WeideKompas

Nieuw Nederlands Weiden

Beweiden

U wilt toch ook een maximale ruwvoerbenutting behalen van uw eigen land? U past al beweiden toe maar wilt hier graag meer rendement uit halen? Dan zijn er verschillende mogelijkheden om uit te kiezen. De drie beweidingssystemen die in Nederland het meest worden toegepast zijn: omweiden, stripweiden en roterend standweiden. Omweiden en stripweiden laten we in deze folder buiten beschouwing, deze vereisen een specifieke aanpak waarbij op meerdere zaken dient te worden gelet.

Stichting Weidegang heeft echter een nieuw, eenvoudig totaalconcept ontwikkeld waar we in deze folder aandacht aan zullen besteden: Nieuw Nederlands Weiden. Dit is toepasbaar op de meeste Nederlandse bedrijven, ongeacht of u al een ervaren beweider bent en meer rendement uit uw ruwvoer wilt halen of juist weinig ervaring heeft en graag wilt beginnen met beweiden. Het concept is gebaseerd op roterend standweiden. Deze folder biedt uitleg van dit nieuwe concept en ondersteuning bij het bepalen van uw aanpak.

Verder wordt antwoord gegeven op de meest voorkomende vragen:

- Wat is Nieuw Nederlands Weiden en hoe werkt het?
- Hoe bepaal ik het aantal koeien/ha en kies ik het weideplatform?
- Hoe plan ik maaien en beweiden?
- Hoe bepaal ik de bijvoeding aan de hand van grasgroei?
- Hoe kan ik een grote koppel koeien goed weiden?
- Hoe kan ik automatisch melken en beweiden?

Hoe werkt Nieuw Nederlands Weiden?

Heel eenvoudig!

1. *U kiest eenmalig uw perceelsindeling.*
2. *Elke 4 – 6 weken maaien en nieuw weideplatform kiezen.*
3. *Dagelijks een nieuw perceel ⇨ Niet denken, gewoon doen.*

Het is wel nodig een eenmalige voorbereiding te doen. Het huiskavel wordt opgedeeld in percelen van gelijke grootte. De infrastructuur dient te worden aangelegd om beweiding te vergemakkelijken, denk hierbij aan waterbakken, kavelpaden en stroom. Binnen één vooraf bepaald deel roteren de koeien dagelijks (= weideplatform), de rest wordt gemaaid. U maait de maaipercelen als deze eraan toe zijn en daarna kiest u de percelen in het weideplatform.

Hoe kies ik het weideplatform en bepaal ik het aantal koeien/ha?

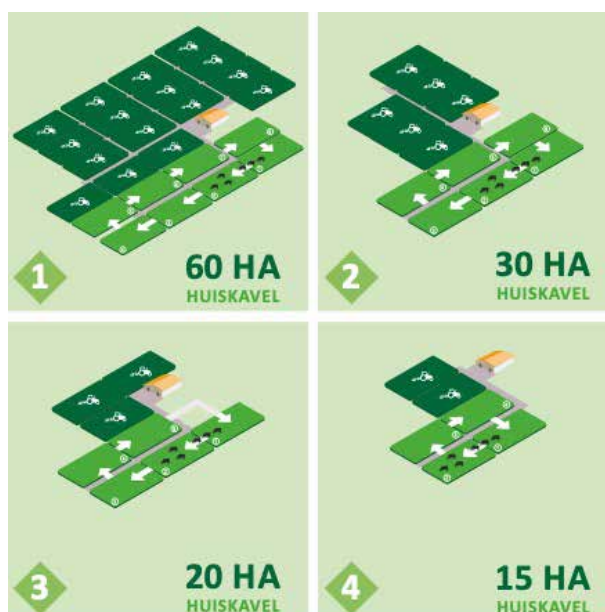
Het spreekt voor zich dat de indeling van de huiskavel afhangt van het formaat van het kavel en de grootte van het koppel. De voorbeelden in de tabel hieronder zijn elk gebaseerd op 120 melkkoeien met verschillende formaten huiskavel. In de afbeelding vindt u hier een schematische weergave van met voorbeelden van de roulatie binnen het weideplatform (lichtgroen), de maaipercelen zijn donkergroen.

Huiskavel (ha)	Weideplatform (ha)	# percelen (2,5 ha)	Maaiblok (ha)	# koeien / ha beweikbaar oppervlak
60	20	8	40	2
30	15	6	15	4
20	12,5	5	7,5	6
15	10	4	5	8

Het is dus goed mogelijk om met een kleiner huiskavel een groot koppel te weiden. Zorg er in alle gevallen voor dat het gras op lengte blijft, tot een uitschaarhoogte van minimaal 8 cm heeft het gras nog de capaciteit goed

terug te groeien tot de volgende ronde.

In de meeste gevallen waarbij geweid wordt met meer dan 10 koeien per hectare beweikbaar oppervlak heeft opstallen de voorkeur.

Schematische weergave van de indeling en de roulatie binnen het weideplatform.

Bijgroei en bijvoeding

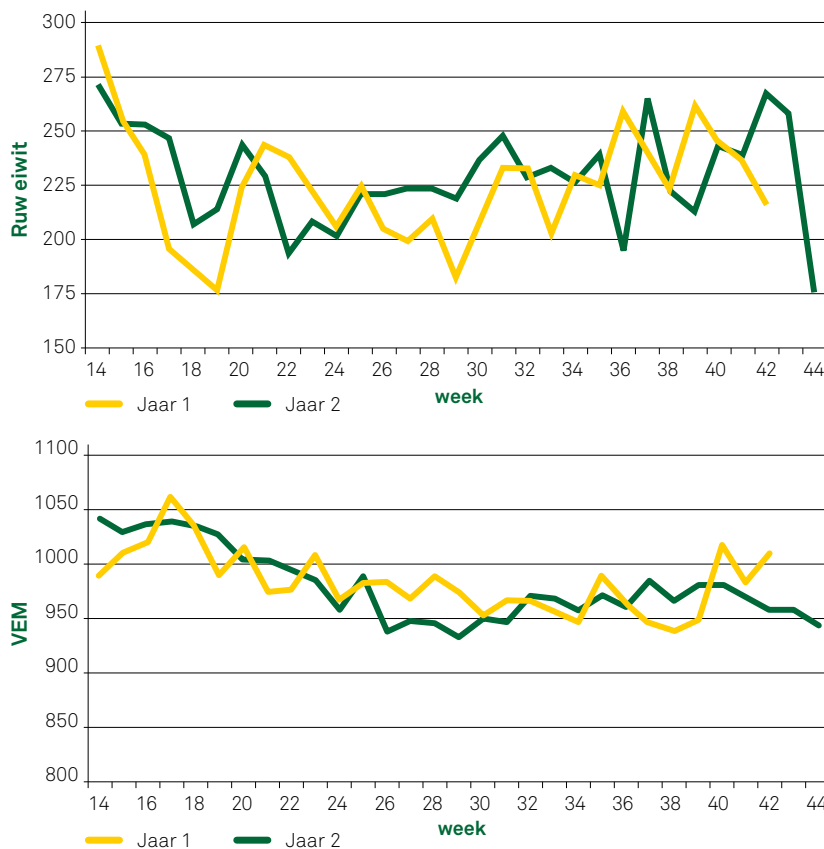
Gedurende het seizoen varieert de hoeveelheid bijgroei van het gras. Stem de bijvoeding en beweidingstijd af op deze bijgroei. Probeer het gras op lengte te houden, liefst tussen 9 en 11 cm. Wanneer de graslengte bij uitscharen korter is dan 8 cm voert u te weinig bij. Wanneer het gras bij inscharen langer is dan 12 cm, dient de bijvoeding naar beneden te worden aangepast.

Een eenvoudig hulpmiddel om de groei van het gras in uw regio te volgen, is via de grasmonitor. De actuele groei wordt gedurende het seizoen wekelijks vermeld op www.grasmonitor.nl. In de afbeelding hiernaast vindt u een voorbeeld van de grasmonitor.

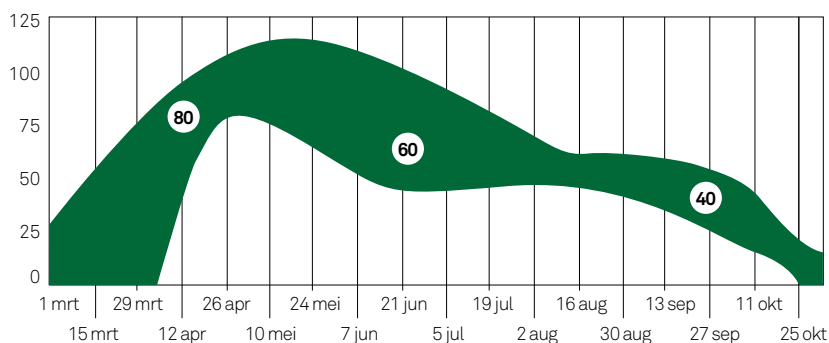
Hoeveel moet er worden bijgevoerd? Bijvoorbeeld: bij een grasgroei van 60kg droge stof/ha/dag heeft een koe de mogelijkheid om gedurende 8 uur weidegang 6,3kg droge stof tot zich te nemen. Uitgaande van een totale opname van 15kg droge stof uit ruwvoer per dag, dient 8,8kg ruwvoer te worden bijgevoerd.

Het is wenselijk de bijvoeding aan te passen aan de bijgroei. Durf het aan minder bij te voeren indien het gras te lang wordt bij het inscharen. Echter, wanneer er sprake is van krappe bijgroei, wees dan ook scherp en pas de bijvoeding naar boven aan.

Voorbeeld van de Grasmonitor

Gemiddelde grasgroei in Nederland (kg ds per ha/dag)

Platform W(eiden)

Huiskavel: 20 hectare

Aantal koeien: 120

➤ 5 percelen van 2,5 ha

➤ Uitschaarhoogte: niet minder dan 8 cm

➤ Bijvoeding aanpassen aan bijgroei: 7-11 kg ds per koe / dag

Gemiddelde bijvoeding

Groei per dag per ha	30	40	50	60	70	80	90	100
ds beschikbaar per weidedag	375	500	625	750	875	1000	1125	1250
opname gras kg ds per koe/dag	3.1	4.2	5.2	6.3	7.3	8.3	9.4	10.4
bijvoeding ruwvoer	11.9	10.8	9.8	8.8	7.7	6.7	5.6	4.6

Bij een totale opname 15 kg ds opname uit ruwvoer per dag

Wat zijn de voordelen?

De koeien krijgen dagelijks een vers perceel, dus vers gras. Dagelijks een nieuw perceel is het advies bij elk beweidingsplan. Het maakt daarbij niet uit of uw koeien dag en nacht weiden of 6 uur per dag. Door elke dag een nieuw stuk gras aan te bieden, benut u uw grasland beter en haalt u meer uit uw ruwvoer door:

- Hogere vers grasopname.
- Minder beweidingsverliezen.
- Snellere hergroei van gras.
- Minder schommelingen in melkproductie, door een constanter aanbod.
- Betere mineralenefficiëntie.

Het is ook mogelijk om dag- en nacht weiden toe te passen. In plaats van dagelijks, dient dan tweemaal per etmaal van perceel gewisseld te worden.

Dit heeft voor u als melkveehouder de volgende voordelen:

- Hoogste voeropname uit gras.
- Lage voerkosten per koe.
- Hoog economisch voordeel uit weiden.

Grasteelt

Met een optimale voeding en verzorging van uw grasland, haalt u meer uit beweiding.

Kwaliteitsverhoging grasland

- Strooi Grasmix® Smakelijk voor extra natriumaanvulling.
- Groen in het land is niet altijd het juiste groen! Passende onkruidbestrijding verhoogt de smakelijkheid en opbrengst van het grasland. Onze ruwvoerspecialisten kunnen u, eventueel in samenwerking met uw loonwerker, helpen bij het maken van een gedegen onkruidbestrijdingsplan.
- Regelmatig doorzaaien van uw grasland vergroot het aandeel goede grassen. Geef het nieuw gezaaide gras de kans zich te ontwikkelen door te zaaien in een korte grasmat en 2 weken na zaai te beweiden of een lichte snede te maaien (>3.500kg droge stof) om uitstoeling te bevorderen. Kies bij doorzaai voor een mengsel dat past bij datgene wat er al

staat en houdt het gebruiksdoel voor ogen. Bekijk onze DairyGrass® mengsels voor een mengsel dat bij uw behoefte past.

- Gebruik voor smakelijk gras DairyGrass® Opname en DairyGrass® Energie.

Onderhoud gedurende de groei

- De draagkracht van uw grasland bepaalt wanneer u kunt starten met het uitrijden van drijfmest.
- Bemest weidepercelen in het voorjaar met maximaal 25 kuub per ha.
- Ook vóór het weideseizoen kunt u de grasmonitor gebruiken om het optimale bemestingsmoment te bepalen op basis van bodemtemperatuur. Een goede bemesting is essentieel om vroeg in het voorjaar van smakelijk weidegras te kunnen profiteren.

- Strooi kunstmest voor aanvang van het weideplatform en bemest daarna elke 3 weken. Op deze manier blijft het gras smakelijk en blijft de groei erin.
- Bemest de maaisneden volgens normaal bemestingsadvies.
- Met een gedeelde gift worden de stikstof en andere mineralen het beste benut.
- Alleen stikstof strooien is onvolledig. Ook kalium, zwavel, natrium en selenium zijn van belang. Niet alleen voor smakelijk gras, maar ook voor een goede melkproductie.
- Strooi alle benodigde elementen eenvoudig in één werkgang met één van onze Grasmixen®. Voor elke situatie is er een passende Grasmix® beschikbaar. Bekijk het complete assortiment op www.grasmixen.nl.

Tips

- Maak regelmatig een Farmwalk over uw weidepercelen om het grasland te beoordelen.
- Maak gebruik van een drijfmestanalyse om te achterhalen wat er daadwerkelijk in uw drijfmest zit zodat u hier uw kunstmestgift op af kunt stemmen. Uw Agrifirm adviseur kan u hierbij helpen.
- Geef in het seizoen alleen drijfmest op een perceel dat u gaat maaien. Koeien houden namelijk, net als wij, van een schoon bord.
- In het najaar: koeien uit de wei, kalk erop!
- In de graslandgebruikskalender kunt u eenvoudig uw graslandgebruik registreren, zowel voor bemesting, maaien als beweiding. U kunt een graslandgebruikskalender aanvragen via www.graslandkalender.nl.
- Mocht u kruiden of klavers willen toevoegen aan uw perceel, dan is het voorjaar een prima moment om dit toe te passen. Bij herinzaai is de kans dat klaver en kruiden zich vestigen groter dan bij doorzaai. Bekijk onze DairyGrass® Specialties folder voor ons assortiment klavers en kruiden!

Weiden van jongvee

Jong geleerd is oud gedaan, als u uw jongvee leert weiden zullen uw vaarzen meer voer opnemen uit gras tijdens de lactatie. Ervaring wijst uit dat vaarzen meer melk produceren als zij als kalf en pink hebben leren beweiden.

Kalveren geboren tussen juni en november

- › Beweiden in de puberteit (9 – 12 maanden).
- › Minimaal 6 weken.
- › Na 1 september opstallen.
- › Bijvoeren naast weidegras is noodzakelijk. Een goede jeugdgroei is essentieel voor de ontwikkeling. Streef naar 1.000 gram groei per dag. De adviseur Rundvee van Agrifirm adviseert u graag.

Kalveren geboren tussen december en mei

- › Beweiden als drachtig pink (15 - 22 maanden).
- › Minimaal 6 weken.
- › Na 1 oktober opstallen.

Wormbesmetting

- › Voorkom wormbesmetting door uw jongvee te beweiden op percelen waar geen rundveemest is uitgereden of koeien hebben geweid.
- › Preventie en behandeling van long- en maagdarmwormen blijft maatwerk. Doe dit altijd in overleg met de dierenarts.
- › De aanpak van maagdarmworm infecties bestaat uit grasland-management in combinatie met een goede ontwormingsstrategie. Voor een efficiënte wormbestrijding is 'de wormsleutel' van de GD en de Faculteit Diergeneeskunde een handig hulpmiddel.

Algemene tips

- › Goed drinkwater is essentieel. Zorg voor een kalverdrinkbak.
- › Regelmatig omweiden, maximaal 14 dagen per perceel, houdt de wormendruk beperkt en zorgt voor een betere graslandbenutting.
- › Bij omweiden om de 14 dagen is de benodigde oppervlakte globaal drie are per kalf en zes are per pink.
- › Jong geleerd is oud gedaan: koeien moeten leren weiden. Dat gaat het best als ze van jongs af aan hebben gegraasd.

Weiden en robotmelken

Hoe kan ik automatisch melken en beweiden? Voor veehouders die in een melkstal melken, worden veelal dezelfde criteria gehanteerd voor beweiden als voor robotmelkers. De combinatie robotmelken en succesvol beweiden werd in het verleden wel eens in twijfel getrokken. Tegenwoordig zijn er veel robotmelkers die goede ervaringen hebben met weidegang. Uiteraard hebben robotmelkers bij de invulling van de keuze wel te maken met typische eigenschappen van hun systeem. Hierbij vijf tips voor robotmelken en weiden.

1. Speel in op kudde-gedrag

Een koe is een kuddedier en houdt van regelmaat. Die eigenschap kunt u goed gebruiken om de dieren in beweging te houden tussen de stal – waar de robot staat – en de weide. Voldoende vers gras in de wei en op het juiste moment smakelijk voer voor het voerhek dragen daaraan bij. Geef bijvoorbeeld de bijvoeding één à twee uur voordat u alle koeien binnen wilt hebben en de achterblijvers gaat ophalen. Ook belangrijk: zorg dat koeien elkaar kunnen zien. Een koe is een kuddedier en zal niet snel naar een plek lopen waar geen kuddegenoten zijn.

2. Geef de dieren vrij baan

Het koeverkeer verloopt gemakkelijker als de dieren onderweg zo min mogelijk obstakels tegenkomen, elkaar goed kunnen passeren en ook ranglagere koeien de route ongestoord kunnen afleggen.

Daarvoor zijn brede kavelpaden nodig (richtlijn 3 meter) en routes die zo min mogelijk doorkruist worden of scherpe bochten bevatten. Zorg ook dat de paden gelijkvloers zijn, vooral in de buurt van de stal en bij de selectiepoorten. Ook voldoende ruimte bij de in- en uitloop van de stal is belangrijk.

3. Aanpassen aan ritme koeien

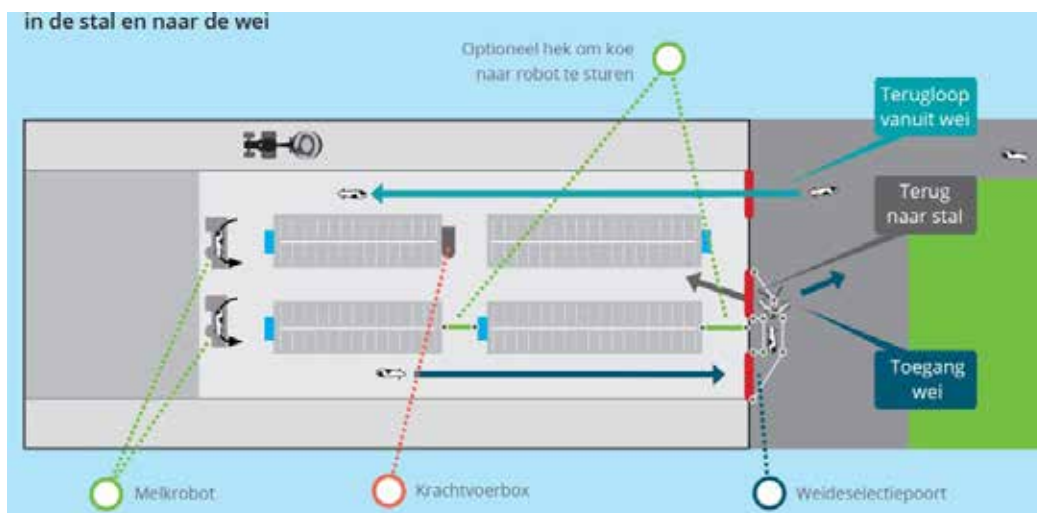
Houd bij de planning van uw werkzaamheden rekening met het ritme van de koppel. Dat betekent bijvoorbeeld dat de reiniging van de robot het best overdag kan worden uitgevoerd, als de koeien buiten lopen en de bezetting lager is. Controles en dierenarts-behandelingen plant u het best op een moment dat de meeste dieren binnen zijn.

4. Gebruik de techniek

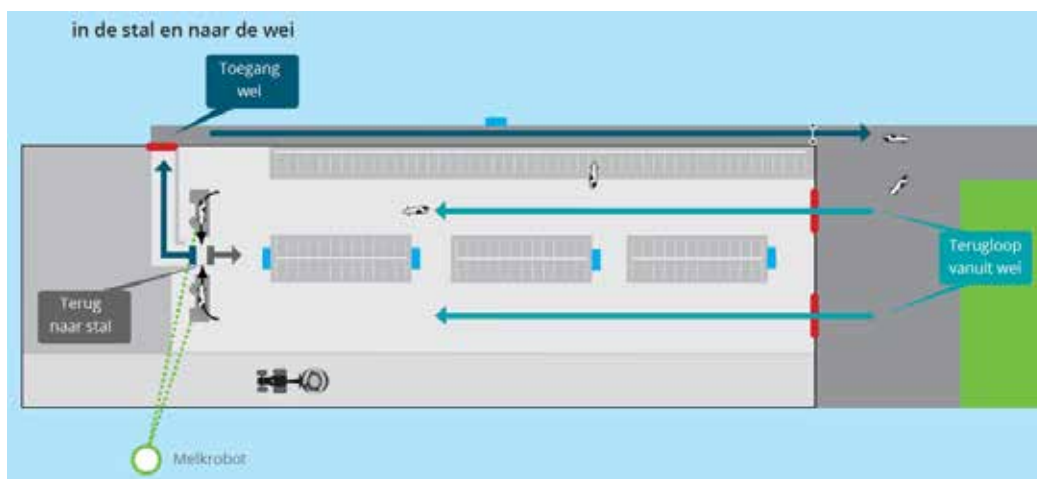
De AMS-techniek biedt volop mogelijkheden om het koeverkeer te verbeteren. Kies bijvoorbeeld voor een weideselectiepoort en zet deze buiten de stal neer. Dit zorgt ervoor dat de koeien gemakkelijker naar buiten gaan. Als u de mogelijkheid heeft dan zou u de melkrobot ook als selectiepoort kunnen gebruiken. In de afbeeldingen hieronder wordt dit schematisch weergegeven.

5. Een goed begin...

Robotmelken en weidegang kunnen prima samen, maar moeten wel op elkaar afgestemd zijn. De installatie van het automatisch melksysteem alleen is daarvoor niet genoeg. Ook de ruimte rondom de robot, de selectiepoorten, de looplijnen in de stal en daarbuiten, kavelpaden etc. zijn belangrijk voor het succes. Het is verstandig om hier alvast rekening mee te houden bij verbouwplannen en bij de overgang op robotmelken. Raadpleeg daarvoor uw adviseur van Agrifirm.

Schematische weergave van een weideselectiepoort

Schematische weergave van een melkrobot als weideselectiepoort

Hoe kan ik automatisch melken en weiden?

In onderstaande afbeeldingen staan voorbeelden voor het combineren van robotmelken en weiden waarbij er in voorbeeld 1 is uitgegaan van dag-/nacht weiden en in voorbeeld 2 van 6 koeien per ha beweikbaar oppervlak. Zoals al eerder genoemd wordt bij dag-/nacht weiden gebruik gemaakt van 2 percelen per etmaal, in onderstaand schema A en B genoemd.

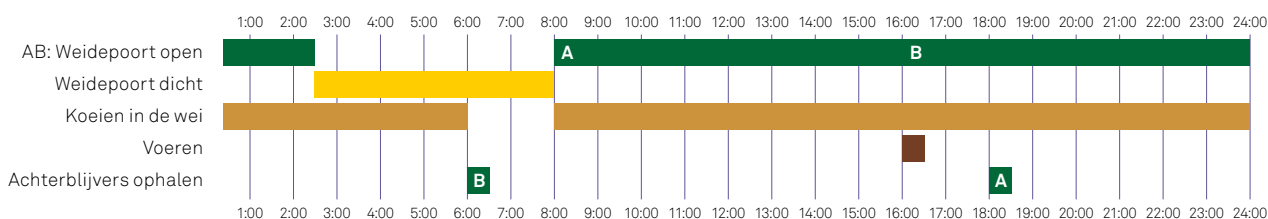
Melkingen robot bij dag-/nacht weiden:

- > Gemiddeld minimaal 2,3.
- > Maximale daling van 0,4 ten opzichte van stalperiode.
- > Tot 100 dagen lactatie minimaal 2,5.

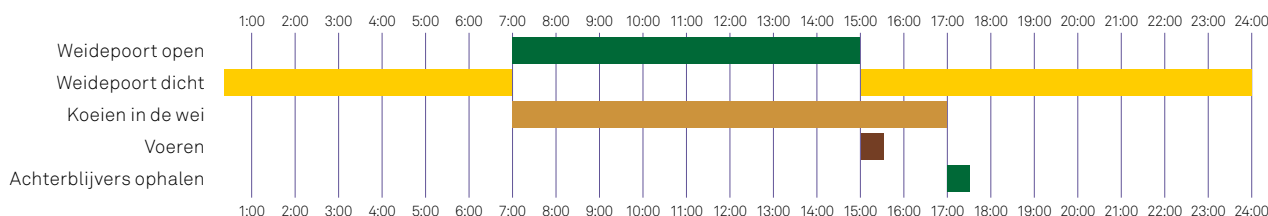
Melkingen robot bij gemiddeld 8 uur per dag weiden:

- > Gemiddeld minimaal 2,4.
- > Maximale daling van 0,4 ten opzichte van stalperiode.
- > Tot 100 dagen lactatie minimaal 2,7.
- > >250 dagen lactatie minimaal 2,0.

Voorbeeldschema dag-/nacht weiden en robotmelken. Hier worden 2 percelen gebruikt, A en B.

Voorbeeldschema gemiddeld 8 uur/dag weiden en robotmelken

WeideKompas

Wilt u starten met beweiden of meer rendement en gemak uit weiden halen? Agrifirm adviseert u graag met behulp van het WeideKompas. Vraag het uw adviseur Rundvee of kijk op www.weidekompas.nl.

> WeideKompas is stand gekomen met medewerking van Stichting Weidegang.

Voor schade van welke aard ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze productinformatie aanvaardt Agrifirm geen enkele aansprakelijkheid.

Meer informatie

Kijk op www.weidekompas.nl of neem contact op met uw adviseur.